

Rijswijk, 15 januari 2019

Aan de leden van de gemeenteraad van Rijswijk (ZH),
Postbus 5305
2280 HH Rijswijk (ZH)

Onderwerp: erfenis De KunstQuizz

Geachte leden van de Raad,

Hierbij vraag ik uw gewaardeerde aandacht voor de bijlage: "De erfenis van de KunstQuizz", waarin verslag wordt gedaan van zes jaar KunstQuizz-activiteiten op een aantal Rijswijkse basisscholen. Wij hopen dat u onze doelstelling: "Het bevorderen van cultuureducatie beeldende kunsten op basisscholen in Rijswijk (ZH)" ook in de toekomst metterdaad zult willen ondersteunen, in welke vorm dan ook.

Met vriendelijke groet,

voorzitter Stichting Vrienden van de KunstQuizz

Rijswijk (ZH)

De erfenis van de KunstQuizz

Verleden en toekomst van *cultuureducatie*
beeldende kunsten in Rijswijk

Om mee te beginnen: de Finale

Op 21 juni 2017 vond voor de zesde keer de finale plaats van "De KunstQuizz".

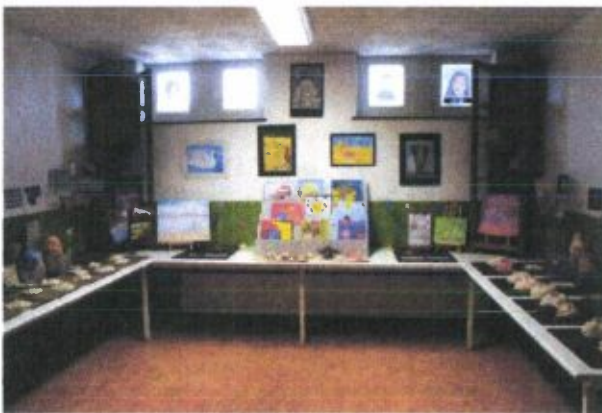
Het was weer een feestelijk en creatief festijn, dat eerst plaatsvond in de (voormalige) theaterzaal van de Bibliotheek/Kunstuitleen, later in de Kleine Zaal van de Rijswijkse Schouwburg. De wethouder van cultuur of de wethouder van onderwijs

verrichtten veelal de opening en speelden een paar vragen mee.

Maar leerlingen, leerkrachten, organisatoren en aanwezige supporters namen die laatste keer behalve een tevreden gevoel ook een brandende vraag mee naar huis: *komt er het komende jaar weer een KunstQuizz?* Of speelde de KunstQuizz dat jaar haar eigen finale? Inmiddels weten we dat die zesde keer tevens de laatste was.

Wat is De KunstQuizz?

De KunstQuizz was een evenement, waar deelnemende klassenteams van Rijswijkse basisscholen (groepen 7) onderling streden om de titel: "Winnaar van de KunstQuizz 20..!"

Aan deze finale ging – per school - een serie van tien kunstlessen en excursies vooraf, ter voorbereiding op dit evenement. De leerlingen kregen les in diverse technieken: tekenen, schilderen,

boetseren en fotograferen. Ze bezochten een atelier en een museum. Zij leerden over kunstenaars, kunstwerken, stromingen en periodes in de kunstgeschiedenis. De kinderen kregen ook theorie: kleurenleer, gereedschaps- en materialenkennis. Dit alles kwam terug in de *grande finale*. Op hun school hebben de kinderen dan al hun werkstukken gepresenteerd: aan elkaar, aan de hele school en aan hun ouders/verzorgers.

In samenwerking met een aantal Rijswijkse basisscholen waren de KunstQuizz-lessen gedurende enkele jaren een vast onderdeel van het lesprogramma. En de KunstQuizz-finale was voor de leerlingen een evenement om naar uit te kijken.

Oorsprong

De KunstQuizz is in 2009 ontwikkeld door TOP in School en voor het eerst uitgevoerd op een basisschool in Den Haag, met behulp van subsidie die het Rijk verstrekke in het kader van het "Leerkansenprofiel" (ontwikkeld voor basisscholen waar het merendeel van de leerlingen minder ontwikkelingskansen heeft). Toen in 2011 drie Rijswijkse basisscholen mee gingen doen aan het landelijke project onderwijstijdverlenging (OTV) is het concept van de KunstQuizz door deze scholen ingekocht.

Toen de OTV-subsidie in 2013 afliep, zijn de lessen beeldende kunsten + KunstQuizz-finale op verzoek van de scholen als pilots voortgezet en verder uitgewerkt. Enerzijds met een (bescheiden) eigen bijdrage van de deelnemende scholen, anderzijds met particulier geld en de (deels) belangeloze inzet van enthousiaste docenten voor wie "het idee" belangrijker was dan de portemonnee.

In deze periode (2014-2017) werd de KunstQuizz ook verbreed, waardoor de Bibliotheek, Museum Rijswijk en de Rijswijkse Schouwburg een rol gingen vervullen (deels inhoudelijk, deels faciliterend).

De KunstQuizz 2015-2017

Zo'n 600 leerlingen hebben de afgelopen jaren kennis gemaakt met De KunstQuizz. Wat begon als een serie lessen cultuureducatie voor de bovenbouw van een basisschool, is in de loop van een aantal pilotjaren uitgegroeid tot een waar evenement waar meerdere scholen aan meededen.

In 2015 werd duidelijk dat continuering van particuliere steun op een gegeven moment niet langer mogelijk zou zijn. Daarom is in 2015 de Stichting *Vrienden van de KunstQuizz* opgericht, met als doel "het steunen van activiteiten op het gebied van kunsteducatie op basisscholen in Rijswijk". Voornaamste middel hierbij vormt de KunstQuizz: de lessen kunsteducatie en de finale.

Tegelijkertijd was er sprake van een groeiend enthousiasme bij Rijswijkse instellingen op het gebied van kunst en cultuur om het project te steunen en voort te zetten. De KunstQuizz 2017 was dan ook een coproductie van TOP in School, de Kunstuitleen van de Bibliotheek aan de Vliet en Museum Rijswijk. Met dank tevens aan de Rijswijkse Schouwburg voor het faciliteren van het *grande finale* gebeuren in de Kleine zaal, en aan de firma Knijnenburg Producties voor de levering van materialen en drukwerk. Ook Kunstenaarsvereniging ArtiShock en Amateurspalet waren bij De KunstQuizz betrokken.

De KunstQuizz is dan inmiddels uitgegroeid tot een samenwerkingsproject van diverse Rijswijkse instellingen op het gebied van kunst- en cultuureducatie, met steun uit de Rijswijkse samenleving.

Scholen wilden er graag aan deelnemen, maar in de praktijk bleek dat de middelen van basisscholen niet toereikend zijn om de KunstQuizz-lessenserie + finale tegen kostprijs af te nemen. Daarom werd slechts een bijdrage in de materiaalkosten gevraagd. Alle overige kosten werden gedekt uit andere bronnen (gemeentelijk subsidie, fondsgelden en een sponsorbijdrage). De Stichting Vrienden van de KunstQuizz fungeerde hierbij als verwerver van gelden en als subsidiënt richting deelnemende scholen. In 2017 werd duidelijk dat continuering van subsidie en fondsgelden niet tot de mogelijkheden behoorde.

De waarde van kunsteducatie (onze filosofie in het kort)

Creativiteit is *"Het vermogen om nieuwe ideeën, benaderingen, oplossingsstrategieën en inzichten buiten de gebaande paden te creëren en te optimaliseren."* (Kennisset)

Een betrokken, ondernemende en nieuwsgierige houding is belangrijk in deze maatschappij. Daar horen competenties bij als samenwerken, communiceren, probleemoplossend vermogen, kritisch denken en creativiteit. Kunst is daarbij onmisbaar. In de kunst draait het om verbeelding, inzicht, denkracht, motoriek en overdracht van ideeën. Via kunsteducatie maken kinderen kennis met kunst en ontwikkelen zij hun creativiteit. Niet voor niets heeft creativiteitsontwikkeling een belangrijke plaats binnen het concept van *21st Century Skills*. Kunsteducatie verlaagt de drempel voor in beginsel alle kunstvormen: podiumkunsten als muziek, dans en theater, beeldende kunsten als schilderen, tekenen, boetseren, beeldhouwen en fotografie, alsmede nieuwe vormen als gamen, media, mode en design.

O.a. door landelijke stimuleringsregelingen is er in Rijswijk op basisscholen sprake van een mooi aanbod (verzorgd door met name Trias) aan muzikale vorming en lessen podiumkunsten. De aandacht voor cultuureducatie *beelden kunsten* blijft hierbij sterk achter. Actief bezig zijn met beeldende kunst achten wij niettemin van groot belang voor alle kinderen van alle basisscholen.

De opbrengst van zeven jaar KunstQuizz

De opbrengst van de KunstQuizz is veelzijdig en in zijn samenhang uniek:

- de leerlingen deden een veelheid aan vaardigheden op (technieken);
- ze leerden zich daarmee kunstzinnig uit te drukken (zelf doen);
- leerlingen deden ervaring op in het tonen en presenteren van de resultaten daarvan;

- leerlingen kunnen kunstvormen beter begrijpen en interpreteren;
- leerlingen werkten aan vergroting van hun woordenschat (taalcomponent);
- leerlingen werkten aan hun persoonlijke ontwikkeling;
- leerlingen oefenden in creatief denken;
- leerlingen brachten – velen voor het eerst! - een bezoek aan Museum Rijswijk, de Kunsttuitleen in de bibliotheek en een Rijswijks atelier;
- leerlingen ontmoetten kunstenaars;
- en de leerlingen stapten over de drempel van de Rijswijkse Schouwburg voor het KunstQuiz Finale spel.

De KunstQuiz in de toekomst

Terugblikkend en evaluerend mogen we zeggen dat - inhoudelijk gezien - de KunstQuiz aan zijn doelstelling heeft beantwoord. Cultuureducatie beeldende kunsten is over de drempel van basisscholen gekomen. Voor honderden kinderen zijn drempels geslecht tot het bezig zijn met schilderen, tekenen, boetseren, beeldhouwen en fotografie.

Er is kennis overgedragen en aan taalvaardigheid gewerkt.

Organisatorisch en financieel gezien is er echter sprake van de nodige onzekerheden. Organisator TOP in School heeft, na jaren van pioniersarbeid, te kennen gegeven het stokje te willen overdragen. Het verwerven van fondsgelden stuit op grenzen omdat deze gelden doorgaans slechts eenmalig en niet structureel worden verstrekt.

De Stichting Vrienden van de KunstQuiz heeft zich beraden over de vraag hoe met deze onzekere toekomst moet worden omgegaan. Ons uitgangspunt was, dat deze toekomst moest worden veiliggesteld. Als Rijswijkse stichting menen wij bovendien dat de toekomst van *cultuureducatie beeldende kunsten* in de eerste plaats moet worden gezocht binnen de lokale politieke en culturele gemeenschap.

In de door de Rijswijkse gemeenteraad aangenomen nota "Cultuurvisie 2016-2030. Rijswijk vrij gedacht" wordt beschreven met welke 'pijlers' het kunst- en cultuurbeleid meer betekenis moet krijgen voor de Rijswijkse samenleving. Eén van die pijlers is de cultuureducatie. Daarbij wordt o.a. opgemerkt:

- dat de jeugd vroeg kennis zal moeten kunnen maken met kunst en cultuur;
- dat er in het onderwijs behoefte is aan meer tijd voor kunst en cultuur;
- dat er scholen zijn die nauwelijks van het educatieaanbod gebruikmaken;
- dat deelnemen aan cultuureducatie belangrijk is, maar ook het tonen, uitvoeren en presenteren van de resultaten daarvan.

In alle pijlers ligt een sterk accent op samenhang en samenwerking vanuit een gezamenlijke visie. Bij het realiseren van het programma cultuureducatie gaat het de gemeente vooral om co-creatie (partijen doen het samen) en maatwerk. Organisaties moeten zo ingericht zijn dat nieuwe initiatieven mogelijk zijn. Er moet optimaal gebruik worden gemaakt van talenten uit scholen en culturele instellingen.

Ook in het Rijswijkse onderwijsbeleid (kadernota "Jeugd- en Onderwijsbeleid") klinkt door dat leerlingen op de basisschool moeten kennismaken met kunst en cultuur, maar dat de drempel voor bezoek aan activiteiten hoog is.

Wij onderschrijven de ambities om verder vorm te kunnen geven aan de cultuureducatie op basisscholen. Daarbij moeten nieuwe initiatieven een kans krijgen. Bij voorkeur niet als soloproject, maar met gebruikmaking van al het goede dat al aanwezig is. Scholen moeten daarbij in vrijheid kunnen kiezen voor de manier waarop ze cultuureducatie inhoud en vorm geven.

Ook wij zien het belang van een gezamenlijke visie, van onderwijs en kunst & cultuur, over de betekenis van kunst- en cultuureducatie voor de ontwikkeling van jeugd en jongeren. De ervaring, kennis en kunde die is opgedaan gedurende de jaren dat De KunstQuizz is ontwikkeld tot wat het nu is, stellen wij graag beschikbaar aan anderen. Op onze beurt maken wij graag gebruik van de steun en expertise van andere organisaties. Expertise en steun die nodig is om er voor te zorgen dat cultuureducatie beeldende kunsten zich kan blijven ontwikkelen, voor alle scholen die mee willen doen. Het etiket "De KunstQuizz" lijkt ons hiervoor bruikbaar, maar het is geen noodzakelijke voorwaarde. Ook vorm en inhoud kunnen veranderen. De drempel tot *cultuureducatie beeldende kunsten* kan op diverse manieren worden geslecht.

Overleg opgestart

Om de "erfenis" van zeven jaar De KunstQuizz niet verloren te laten gaan, is in 2017 een overleg opgestart. Onder voorzitterschap van de programmamanager cultuur van Haaglanden Beweegt hebben diverse culturele organisaties enige tijd gezamenlijk de mogelijkheden en voorwaarden verkend om cultuureducatie beeldende kunsten blijvend op Rijswijkse basisscholen te kunnen aanbieden. De organisaties zijn: Trias, Kunstuitleen Bibliotheek aan de Vliet, Museum Rijswijk, TOP in School en de Stichting Vrienden van de KunstQuizz. Ook is er overleg geweest met de cultuurcoördinatoren van enkele Rijswijkse basisscholen. Het streven was er op gericht om met ingang van het schooljaar 2018/2019 aan basisscholen een aantrekkelijk en betaalbaar pakket cultuureducatie beeldende kunsten aan te kunnen bieden. Bijvoorbeeld in het kader van een "kunstmenu". Er is subsidie aangevraagd (en verkregen) in het kader van de Brede Impulsregeling van Haaglanden Beweegt.

Het einde

In februari 2018 kreeg de Stichting Vrienden van de KunstQuizz te horen dat de aan het overleg deelnemende instellingen (Trias, Bibliotheek, Museum en Haaglanden Beweegt) hadden besloten om zonder onze stichting verder te gaan. Een reden hiervoor is niet gegeven. De stand van zaken in het overleg tussen Trias, Bibliotheek, Museum en Haaglanden Beweegt, is ons onbekend. Het bestuur van de stichting Vrienden van de KunstQuizz heeft – met pijn in het hart - besloten dat de stichting zal worden opgeheven.

Oproep

De stichting wordt opgeheven, maar onze doelstelling blijft overeind:

*het bevorderen van cultuureducatie beeldende kunsten
op basisscholen in Rijswijk (ZH).*

Wij doen een oproep aan iedereen die in Rijswijk betrokken is bij cultuur en educatie om deze doelstelling met raad, daad en middelen te ondersteunen, teneinde ook in Rijswijk lessen cultuureducatie beeldende kunsten op basisscholen blijvend mogelijk te maken.

Stichting Vrienden van de KunstQuizz
Rijswijk, 14 januari 2019

.....Voorzitter

.....Secretaris

.....Penningmeester

P.S.

Wij willen deze "erfenis" van de KunstQuizz graag illustreren met wat video's die de afgelopen jaren van enkele KunstQuizz-activiteiten zijn gemaakt. Een speellijst met vier filmpjes kunt u vinden op:

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLXdUwY-yv4wDnQLpIOPjjxZFDnDeNkAn>

Van harte aanbevolen!